

Beemster beleid **“ Veranderen in het maatschappelijk domein”**

“We zijn er nog niet, maar we zijn onderweg”¹

Wat voorafging

Het najaar van 2013 stond Beemster in het teken van verandering en vernieuwing van het gemeentelijk subsidiebeleid. Na jaren van bezuinigen volgens de kaasschaafmethode was er behoefte aan nieuwe inzichten en uitgangspunten waaraan toekomstige subsidieaanvragen getoetst konden worden. De taken die de gemeente er vanaf 2015 bij kreeg maakten de noodzaak daarvoor alleen maar groter; de decentralisaties vragen immers om een nog efficiëntere inzet van beschikbare middelen.

In mei 2014 stelde de gemeenteraad het maatschappelijk beleidskader vast. Participatie van inwoners, het bevorderen van nieuwe initiatieven en het benutten van de eigen kracht en het netwerk van inwoners zijn daarin de terugkerende principes. Het voorzieningenaanbod wordt in het vervolg laagdrempelig en dichtbij de inwoners georganiseerd. Samenwerking tussen organisaties en de inzet van vrijwilligers moeten garant staan voor een optimale inzet van subsidiegeld. Het beleidskader kwam tot stand op grond van dezelfde principes: samen met instellingen en met inbreng van zoveel mogelijk Beemsterlingen.

De maatschappelijke opgaven

Het beleidskader is verdeeld in drie thema's ofwel maatschappelijke opgaven: signaleren en preventie, stimulering en ondersteuning van het sociaal netwerk plus het bevorderen van zelfredzaamheid en leefomgeving gecombineerd met maatschappelijke participatie. Hierna beschrijven we per maatschappelijke opgave de stand van zaken in het najaar van 2015, het eerste jaar waarin we werken op basis van het nieuwe kader. Aan het slot vindt u een conclusie en een voorstel voor het vervolg.

1. Signaleren en preventie

Dit thema richt zich op het voorkomen van problemen op het gebied van gezondheid, opvoeding en ontwikkeling. Bij kinderen, maar ook bij volwassenen.

Tijdig en goed signaleren van mogelijke problemen vraagt alertheid van maatschappelijke instellingen als het Centrum van Jeugd en Gezin (CJG) of Spirit, van scholen en van verenigingen. Dat betekent dat zowel professionals als vrijwilligers goed toegerust moeten zijn om mogelijke risico's te zien. Voor de professionele organisaties is dat geen probleem; verenigingen daarentegen, die geheel op vrijwilligers draaien, moesten eerst aan het idee wennen dat hun rol anders wordt dan voorheen. Toch groeit ook daar het besef dat ook zij deel uitmaken van het netwerk van inwoners en het CJG heeft inmiddels het eerste verzoek ontvangen om vrijwilligers te scholen om signalen van mishandeling of andere risicofactoren te herkennen.

Door in te zetten op de snelle signalering kan worden voorkomen dat kleine problemen uitgroeien tot grote. De inzet van Dorpszorg sluit daar mooi bij aan. Samen met het Kernteam Jeugd (o.a. CJG, Spirit en schoolmaatschappelijk werk) en de Brede School Beemster zorgt Dorpszorg ervoor dat hulp en ondersteuning vroegtijdig en vooral laagdrempelig beschikbaar is. Daarmee zet Beemster in op preventie door het versterken van het voorveld. Daarin moet soms worden geïnvesteerd, maar op de langere duur voorkomt het dat inzet van zwaardere en duurdere middelen nodig is. Voor de jeugd komt dit voorveld – met name ook door de goede samenwerking tussen organisaties – steeds beter uit de verf. Daarnaast is er voor volwassenen de lokale netwerkorganisatie Hometeam waarbinnen de zorgcoördinatie plaatsvindt.

¹ Met dank aan De Dijk

2. Stimulering en ondersteuning van het sociaal netwerk en het bevorderen van zelfredzaamheid

Kern van dit thema is dat inwoners van Beemster een actieve bijdrage leveren aan hun fysieke woon- en leefomgeving en dat ze op eigen kracht kunnen participeren in de samenleving.

Nu kan de gemeente Beemster zeer tevreden zijn over het aantal mensen dat al op een of andere manier meehelpt en meedoet. De dorpskernen kennen een sterk verenigingsleven en een groot aantal vrijwilligers. Zij zijn het cement van de samenleving.

Binnen deze opgave gaat het echter om meer dan dat. Beemster telt steeds meer ouderen die ondersteuning nodig hebben bij het wonen en leven. De gemeente en instellingen gaan met hen in gesprek om erachter te komen wat er precies nodig is en wie dat binnen hun eigen netwerk zou kunnen bieden. Is er mantelzorg nodig dan bespreken we ook wat de mantelzorger nodig heeft om goed te functioneren. Dat kan respijtzorg zijn, maar ook gewoon informatie. Om de waardering voor mantelzorg te benadrukken deelt de gemeente jaarlijks het mantelzorgcompliment uit.

Maatwerk is het uitgangspunt. Uit gesprekken die wij met Beemster organisaties hebben gevoerd is gebleken dat er meer mantelzorg aan het ontstaan is of dat er in ieder geval meer interesse in mantelzorg komt. Deze eerste tekenen onder de nieuwe Wmo 2015 wijzen erop dat inwoners steeds beter op elkaar gaan letten en bereid zijn hun burens te helpen om zelfstandig te blijven. En natuurlijk blijft er professionele hulp beschikbaar als dat echt nodig is.

3. Leefomgeving en maatschappelijke participatie

Dit thema beoogt dat Beemsterlingen trots zijn op hun gemeente vanwege de hoge kwaliteit van de leefomgeving en van het voorzieningenniveau. De opgave wordt gedragen door instellingen op het gebied van sport en cultuur. In de loop van het jaar zijn sport en cultuur twee sub thema's geworden, met ieder hun eigen activiteiten. De samenwerking binnen de sub thema's is goed, men weet elkaar prima te vinden. Op sportgebied heeft dat geleid tot het project 'Beemster kinderen in beweging', waarin sportverenigingen clinics uitvoeren tijdens de gymlessen op scholen. De leerlingen maken op die manier kennis met sporten waar ze misschien zelf nooit aan gedacht hadden. De clinics zijn in september 2015 gestart en de verenigingen merken nu al een toeloop van jeugdige leden. Bovendien is dit een project dat de samenhang tussen de verschillende maatschappelijke opgaven aantoont, het draagt immers ook bij aan thema 1.

Ook de culturele instellingen zaten het afgelopen jaar niet stil. Al in februari 2015 ondertekenden acht lokale partijen (waaronder de gemeente zelf) de intentieverklaring '*lokaal werelderfgoed beleid en toerisme*'. Zij willen de Beemster op de kaart zetten als toeristische trekpleister door het organiseren van evenementen en het realiseren van een digitale culturele agenda.

Conclusie en vervolg

We stellen vast dat het jaar 2015 het eerste jaar is waarin gewerkt wordt volgens het maatschappelijk beleidskader. Een jaar ook waarin gemeente en instellingen met nieuwe taken te maken kregen. Het is een periode waarin zowel de gemeente als instellingen en inwoners moesten uitvinden hoe hun nieuwe rol er nu uitziet. Op het ene thema (sport, cultuur, jeugdhulp) gaat dat beter dan op het andere. We zien echter in gesprekken met organisaties wel de wil om te innoveren en om zo efficiënt mogelijk te werken. We zien ook dat we een erg groot beroep doen op vrijwilligers en dat die meer moeite hebben om hun rol te pakken dan professionals. Dat stemt niet somber, maar het betekent wel dat er meer tijd nodig is voor we echt kunnen zeggen of het nieuwe beleid succesvol is. We willen ook niet verhullen dat bepaalde zaken tijd nodig hebben om tot ontwikkeling te komen; daar leren gemeente en instellingen van. Hoopgevend is dat organisaties elkaar door het beleidskader

Winst in de zin van een lagere subsidieverlening is op dit moment niet aan te tonen; er is niet minder subsidie aangevraagd dan voor 2015. Nu was verlaging van het subsidieplafond bij het opstellen van het maatschappelijk beleidskader ook niet het doel. Het idee was juist om meer te doen met gelijke middelen. Als de samenwerking tussen de organisaties, de nadruk op preventie in de zorg en de organisatie van activiteiten doorgaan zoals ingezet, betekent het maatschappelijk beleidskader wel degelijk winst voor het welzijn van de Beemsterlingen.

Zoals gezegd is dit een weergave van de stand van zaken in oktober 2015 omdat een evaluatie nog niet mogelijk is. Als college willen we de gemeenteraad over enkele weken wel graag laten zien wat er wel gebeurd is in het afgelopen jaar en wat aandachtspunten blijken te zijn. We laten dat graag vertellen door een aantal van de Beemster organisaties. U ontvangt daarvoor binnenkort een uitnodiging.